ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

ھوۋەي باتۇر

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

هۇۋەي باتۇر

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

维吾尔民间故事.7/《维吾尔民间文学大典》编委会编. - 乌鲁木齐： 新疆人民出版社，2006.2(2007.3重印)
(维吾尔民间文学大典)
ISBN 978 -7 - 228 - 09856-9

Ⅰ.维... Ⅱ.维...Ⅲ.维吾尔族 - 民间故事 - 作品集 - 中国 - 维吾尔语（中国少数民族语言）
Ⅳ.I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第010417号

策　　划：阿布都热合满.艾白
艾合买提.伊明

责任编辑：艾合买提.伊明
责任校对：阿布勒孜.阿巴斯 等

维吾尔民间故事 — 7 (维吾尔文)

《维吾尔民间文学大典》编委会 编

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐解放南路 348 号 邮编： 830001)
新疆新华书店发行
新疆新华印刷二厂印刷
880×1230 毫米 32 开本 11.375 印张 2 插页
2006年 2月第1版　2007年3月第2次印刷
印数：4,001-7,000

ISBN 978-7-228-09856-9　定价：17.00元

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي
ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى: ئابلىز ئابباس قاتارلىقلار

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

ھۆۋەي باتۇر

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» تەھرىر ھەيئىتى
نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى №348)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا 2 ـ باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1230 × 880 مىللىمېتىر، 32/1
باسما تاۋىقى: 11.375 قىستۇرما ۋارىقى: 2
2006 ـ يىلى 2 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2007 ـ يىلى 3 ـ ئاي 2 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 4,001–7,000
ISBN 978–7–228–09856–9
باھاسى: 17.00 يۈەن

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي، ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن

ئۈرۈمچى

2006-يىلى

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

ھۆۋەي باتۇر

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

مۇندەرىجە

مەنشىرە بانۇ 1

تۇردىقارىي بىلەن پادىشاھ 22

خوجا سېلىم 36

ئادىمىي شەيتان 50

ئەل قىلغاننى قىل، بالام 54

ھەسىنەم ۋە گۇلپەرى 61

بىر شاھزادىنىڭ مۇھەببەت كەچۈرمىشى 82

ھاياتلىق سۇيى 110

غايىب شەھەر 123

ئېيىق ئىسلان 127

قىسمەت 137

يەتتە كېنىزەك 144

ھېكمەتلىك سۆز 149

يانتاقچى بوۋاي ۋە ئۇنىڭ ئوغلى 167

كېسەلنىڭ سىرى 174

ئۇسكەك پادىشاھ 180

ئەتىرگۈل پەرى 189

بۆزچى يىگىتنىڭ باتۇر ئاتىلىپ قېلىشى 191

سودىگەرنىڭ ئوغلى 196

ۋاپادار قۇش 214
چوكان 217
ياماقچى بىلەن پادىشاھ 219
سېھىرلىك ئالما 230
ئاق كۆڭۈل دېھقان 235
ئات باقار 239
ھۆۋەي باتۇر 243
قاينا، چۆگۈن 250
خاسىيەتلىك دورا 254
ۋىجدانلىق ئايال 280
نەيرەڭۋاز 294
تەۋەككۇل ئوغرى بىلەن شاھزادە 314
نىيىتى يامانىنىڭ قازىنى تۆشۈك 328
ھۇرۇننىڭ بايلىققا ئېرىشىشى 332
بەخت قۇشى 337
تۆت ساندۇق 340
ھۇرۇن 342
يامان ئوغرى 345
يېرىم پۇرچاق 357

مەنشەربانۇ

كۆنلەرنىڭ بىرىدە تاشكەنتكە قاراشلىق سەنبىزارى ھەرەم شەھىرىدە بىر جۈپ توڭگۈز پەيدا بولۇپ، بۇ شەھەرنىڭ يېگۈدەكلىكى نەرسىلىرىنى ھەم كۆپ ئادەمنى يەپ كېتىپتۇ. بۇ ئەھۋالنى كۆسەن شاھىغا مەلۇم قىلغۇچە ئىككى ئاي ئۆتۈپ كېتىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن شەھەر خەلقى بۇ ئاپەتتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ئىران شاھى خۇسرەۋغا ئادەم ئەۋەتىشنى شەھەرنىڭ ھاكىمى كەركىن مىلاتقا مەسلىھەت سالپتۇ. بۇ مەسلىھەتنى ھاكىم كەركىن مىلات قوبۇل كۆرۈپ، نۇرغۇن خەلق بىلەن شەھرى شىرازغا بېرىپ خۇسرەۋ ئوردىسىنىڭ ئالدىدا «داد» ئېيتىپتۇ. ياساۋۇللار ئوردا دەرۋازىسىنى توسۇپ: «نېمە دادىڭلار بولسا، بىزگە ئېيتىڭلار» دەپتۇ. «دادىمىزنى پەقەت خۇسرەۋغىلا ئېيتىمىز، يولىمىزنى توسۇمىغايسىلەر» دەپ خالايىق چىڭ تۇرۇپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ياساۋۇللار شاھ دەرگاھىغا كىرىپ:

— ئەي شاھىم، بىرمۇنچە خالايىق داد ئېيتىپ كەپتۇ، دادىمىزنى شاھنىڭ ئۆزىگە دەيمىز، دەيدۇ. يارلىقلىرى نېچۇكتۇر؟ — دەپتۇ.

شاھ خۇسرەۋ ياساۋۇللىرىغا خالايىقنى ئوردىغا باشلاپ كىرىشنى بۇيرۇپتۇ. خالايىق ئوردىغا كىرىپتۇ. كەركىن مىلات

باش ئېگىپ:

— ئەي شاھىم، بىزلەر تاشكەنتنىڭ سەنبىزارى ھەرەم شەھىرىنىڭ پۇقرالىرىمىز. شەھىرىمىزدە بىر جۈپ توڭگۇز پەيدا بولدى. باغلىرىمىزدىكى تۇت ۋە پىششىق مېۋىلەرنى، ھەتتاكى ئۆيدىكى ئادەملەرنى يېدى. خالايىق ئۆيدە ياتالماي، ئۆگزىدە يېتىۋاتىدۇ. بىز بەك قورقۇپ قالدۇق. سىزنىڭ دەرگاھىڭىزدا كاتتا پالۋانلار باردۇ، شەپقەت قىلىپ بىزنى بۇ بالادىن قۇتۇلدۇرۇپ قويسىڭىز، — دەپتۇ.

شاھ خۇسرەۋ ئۇلارنىڭ تەلىپىنى قوبۇل كۆرۈپ، پالۋانلارغا:

— ئەي پالۋانلار، كىمدۇركى سەنبىزارى ھەرەمگە بېرىپ توڭگۇزلارنى ئۆلتۈرۈپ، بىر جۈپ چىشىنى كېسىپ كېلىشكە ۋەدە قىلسا، بىر دانە ئالتۇن ئېگەرلىك ئارغىماق، ئون ئىككى مىڭ لەشكەر ئىنئام قىلغايمەن، — دەپتۇ. كىشىلەردىن سۆز چىقىپ بولغۇچە پىرئەن نوچىۋان ئورنىدىن دەس تۇرۇپ:

— ئەي شاھىم، بۇ خىزمەتكە مەن بارغايمەن، — دەپتۇ. خۇسرەۋ شاھ:

— ئەي پىرئەن، سەن ياشتا كىچىك، بۇ ئىشتا بىرەر ۋەقە يۈز بەرسە، بوۋاڭ رۇستەم، ئاتاڭ كەيسۇ سالارنىڭ مەندىن كۆڭلى ئاغرىيدۇ، سەن بارمىغىن، — دەپ، يەنە پالۋانلارغا قاراپ:

— قايسىڭلار بارىسىلەر؟ — دەپ سوراپتۇ. بۇ چاغدا يەنە پىرئەن ئورنىدىن دەس تۇرۇپ:

— ئەي شاھىم، بۇ خىزمەتنى مەن قىلالايمەن. مېنى توڭگۇزلارغا كۈچى يەتمەيدۇ، دەپ سۇندۇرۇۋاتامسىز؟ ئەگەر رۇخسەت قىلمىسىڭىز، كۆزىڭىزدىن ئەنقادەك يىتۇپ كېتىمەن، — دەپتۇ.

شاھ خۇسرەۋ نائىلاج بۇ ئىشنى پىرئەنگە تاپشۇرۇپتۇ.

پىرئەن ئون ئىككى مىڭ لەشكەرگە باش بولۇپ، سەن-بىزارى ھەرەمنىڭ ھاكىمى كەركىن مىلات بىلەن بىللە سەن-بىزارى ھەرەمگە كەپتۇ. كەركىن مىلات:

— ئەي پىرئەن، شەھەرگە كىرىپ بىرنەچچە كۈن دەم ئېلىپ ئاندىن توڭگۇزلارنى ئۇۋلاشقا چىقايلى، — دەپتۇ. پىرئەن:

— مەن توڭگۇزلارنى ئۆلتۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، بۇ يەرنىڭ تېمىتىمنى ئاغزىمغا سالغايمەن. بولمىسا، بىر يۇتۇم سۇ، بىر توغرام نانمۇ ماڭا ھارام بولغاي، — دەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن پىرئەنگە ئىككى ئادەم قوشۇپ بېرىپتۇ. ئۇلار پىرئەننى بىر تاغقا ئەكېلىپ، توڭگۇزلار مانا بۇ ئۆڭكۈردە، دەپ كۆر-سىتىپتۇ. پىرئەن ئۇلارغا:

— مەن توڭگۇزلار بىلەن ئېلىشقاندا ئۈچ قېتىم نەرە تارتىمەن. ئۈچىلا نەرەمنى ئاڭلىساڭلار، توڭگۇزلارنى ئۆلتۈ-رۈپتۇ، دەپ بىلىڭلار. بىرىنچى نەرەمنى ئاڭلاپ، ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى نەرەمنى ئاڭلىمىساڭلار، مېنى توڭگۇز ئۆلتۈرۈپتۇ، دەپ بىلىپ، ئاتا - ئانامغا ئېيتىپ قويۇڭلار، ماڭا دۇئا قىل-لىپ قويسۇن، — دەپ خوشلىشىپ، تاغنىڭ ئۆڭكۈرىگە قەدەم قويۇپتۇ. بۇ ئۆڭكۈر بېخىلىنىڭ كۆڭلىدەك قاراڭغۇ ئىكەن. پىرئەن خەنجىرىنى تاشقا سۈرۈپ ئوت چىقىرىپ يورۇتۇپ بىر ئاش پىشىم يول يۈرۈپتۇ، ئاخىر بىر كۆنگەيگە چىقىپتۇ. بۇ يەرنىڭ تۆت ئەتراپى پەلەك بىلەن باراۋەر تاغ ئىكەن. پىرئەن بۇ يەردە بىر جۈپ توڭگۇزنىڭ ئۆزىنى كۆنگە قاقلاپ ئۇخلاپ ياتقانلىقىنى كۆرۈپتۇ، سەپسېلىپ قارىسا، بۇ توڭگۇزنىڭ ئىككى كۆزىنىڭ ئارىلىقى يەتتە گەز كېلىدىكەن. پىرئەن بۇنى كۆرۈپ، ئەي رەببىم، بۇ يىرتقۇچ مەخلۇقنى يەڭگۈدەك كۈچ - قۇۋۋەت ئاتا قىلغايسەن، دەپ، توڭگۇزنىڭ ئالدىغا بېرىپ نەرە

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

تارتىپتۇ. بۇ نەرە ئاۋازىدىن توخۇزلار چۆچۈپ ئويغىنىپ قارى-سا، ئالدىدا بىر ئادەم تۇرغان. شۇنىڭ بىلەن توخۇزلار چىشلى-رىنى ھىڭگايتىپ، يەرنى تاتىلاپ، يۈگۈرۈپ كېلىپ پىرئەنى-بېسىۋاپتۇ. پىرئەن ئىككىنچى نەرە تارتىپتۇ ـ دە، مۇشتلىرىنى تۈگۈپ ئۈچ يۈز ئاتمىش ئالتە تومۇرىدىكى كۈچ ـ قۇۋۋىتىنى بى-لىكىگە يىغىپ توخۇزنىڭ بېشىغا ئۇرۇپتۇ. پىرئەننىڭ مۇشتى-لىرى توخۇزنىڭ كاللىسىغا جەينەكلىرىگىچە كىرىپ كېتىپتۇ، توخۇزنىڭ مېڭىسى ھەر تەرەپكە چاچراپ كېتىپتۇ، توخۇزلار يەر چىشلەپتۇ. بىرگە كەلگەن ھەمراھلار پىرئەننىڭ ئۈچىنچى نەرە ئاۋازىنى ئاڭلاپ، پىرئەن توخۇزلارنى ئۆلتۈرۈپتۇ، دەپ بى-لىپتۇ. پىرئەن خۇداغا يۈزمىڭ شۈكۈرلەر كەلتۈرۈپ، خەنجىرى-نى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ، توخۇزلارنىڭ چىشلىرىنى كېسىۋاپتۇ. بىرگە كەلگەن ھەمراھلار بۇ ئىشنى ئالدىن بېرىپ كەركىن مىلاتقا خەۋەر قىپتۇ. پىرئەننىڭ باتۇرلۇقىغا قاراپ، كەركىن مىلات پىرئەننى كۈسەن شاھىغا تۇتۇپ بېرىش ئويىغا كەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن كۆڭلىگە بىر شۇملۇقنى پۈكۈپ، پىرئەنگە: «سىز-نىڭ ياخشىلىقىڭىز ئۈچۈن بىر تاغنى ئالتۇن قىلىپ بەرسىمۇ، ئازلىق قىلىدۇ. بىر ئاخشام بولسىمۇ، بىزنىڭ كۆلبىمىزگە قە-دەم تەشرىپ قىلسىڭىز، كۆڭلىمىزنى خۇش قىلساق» دەپتۇ. پىرئەن كەركىن مىلاتنىڭ تەكلىپىنى قوبۇل كۆرۈپ، لەشكەر-لىرىگە: «مۇشۇ جايدا تۇرۇپ تۇرۇڭلار» دەپ تاپىلاپ قويۇپ، كەر-كىن مىلات بىلەن شەھەرگە كىرىپتۇ. كەركىن مىلات پىرئەنگە كاتتا زىياپەتلەر قىلىپ كۆڭلىنى ئاپتۇ. بىر كۈنى كەركىن مىلات پىرئەنگە ھاراق ـ شارابنى كۆپ ئىچكۈزۈپ شىركەيپ قى-لىپ قويۇپتۇ ۋە پىرئەنگە:

— ئەي پالۋان يىگىت، كۈسەن شاھىنىڭ بىر قىزى بار، ساھىبجامالىقتا يېگانە، ئۇنداق نازىنىن قىز دۇنياغا بىر كېلى-

دۇ، ئۇنىڭ ئىسمى مەلىكە مەنشىرە بانۇ، ئۆزلىرىدەك پالۋانغا لايىق ئىدى، لېكىن ئۇنى كۆرمەكمۇ تەس. ھازىر مەلىكىنىڭ چارباغقا سەيلىگە چىققان كۈنلىرىدۇر، — دەپتۇ. كەركىن مىلات مەلىكە مەنشىرە بانۇنىڭ ياخشى تەرىپلىرىنى قىلىپ ماختاپ ئۇچۇرۇپتۇ. پىرئەن شىركەيپ بولغاچقا، مەلىكىنىڭ ياخشى تەرىپىنى ئاڭلاپ يۈرىكىگە ئوت تۇتىشىپتۇ ـ دە، كەركىن مىلاتقا:

— بۇ قىزنى بىر كۆرەي، — دەپتۇ. كەركىن مىلات:

— بوپتۇ، بارساق بارىلى، ئەمما ئۇ يەرگە بېرىشقا ئىككى يول بار، بىر يول ئون سەككىز كۈنلۈك، يەنە بىر يول يەتتە كېچە ـ كۈندۈزلۈك، — دەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن كەركىن مىلات بىلەن پىرئەن بىرگە كەلگەن لەشكەرلىرىگە ئېيتمايلا يولغا چىقىپتۇ. يەتتە كېچە ـ كۈندۈز يول يۈرۈپ كۈسەنگە يېتىپ كەپتۇ. پىرئەن بىلەن كەركىن مىلات مىڭئۆينىڭ غەربىدىكى چارباغقا كەپتۇ. ئىككىسى باغنىڭ سىرتىغا ئاتلىرىنى جايلاشتۇرۇپ قويۇپ باغ ئىچىگە كىرىپ تۇرغان مەزگىلدە، داقا ـ دۇمباقنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن كەركىن مىلات:

— ئەي پىرئەن، دەرھال ئۆزىمىزنى دالدىغا ئالايلى، مەلىكە كەلگەن ئوخشايدۇ، — دەپ كۆلنىڭ بويىدىكى ئالما دەرىخىنىڭ شېخىغا چىقىۋاپتۇ. پىرئەن ئالما ئۈستىدە شاخقا يۆلىنىپ ئۇخلاپ قاپتۇ. كەركىن مىلات پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ، ئالما دەرىخىدىن چۈشۈپ ئېتىنى مىنىپ، پىرئەننىڭ ئېتىنى يېتىلەپ ئۆز يۇرتىغا قاراپ يول ئاپتۇ. پىرئەن ئالمىنىڭ شېخىدا قاپتۇ.

كۈسەن شاھىنىڭ مەلىكىسى مەنشىرە بانۇ باغدىكى راۋاقتا قىرتىق كېنىزىكى بىلەن جايلىشىپ بولۇپ، كېنىزەكنى سۇغا بۇيرۇپتۇ. ئۇ كېنىزەك كۆلگە قارىسا، كۆلنىڭ ئىچىدە كېلىشكەن بىر يىگىت تۇرغۇدەك. مۇنداق يىگىتنى ئەسلا

كۆرمىگەن بۇ كېنىزەك دەرھال راۋاقتا چىقىپ ئەھۋالنى مەلىكە مەنشىرە بانۇغا ئېيتىپتۇ. مەلىكە مەنشىرە بانۇ كېنىزىكى بىلەن بېرىپ قارىسا، راستتىنلا بىر يىگىت كۆلنىڭ ئىچىدە تۇرغۇدەك. بۇنداق بەرنا يىگىتنى ئەسلا كۆرمىگەن مەلىكە كېنىزەكلەرگە يىگىتنى كۆلدىن ئاچىقىشقا ئەمر قىپتۇ. كېنىزەكلەر كۆلگە سەكرىشىپ چۇشۇپ ئاختۇرۇپتۇ، تاپالماپتۇ، يەنە ئاختۇرۇپتۇ، يەنە تاپالماپتۇ. كېنىزەكلەر سەپسېلىپ قارىسا، سۇ لېيىسا، يىگىت يوقاپ كەتكۇدەك، سۇ سۇزۇلسە، پەيدا بولغۇدەك. شۇنىڭ بىلەن كېنىزەكلەر شۇنداق ئۇستۇن قارىغانىكەن، ئالما شېخىدا ھېلىقى يىگىت ئولتۇراتقۇدەك. مەلىكە مەنشىرە بانۇ ئالما تۇۋىگە كېلىپ ئالمىنى ئىرغىتىپتۇ ۋە:

— ئەي يىگىت، ئادەممۇسەن؟ كىمنىڭ نەسلى زاتىسەن؟ كۆزۈڭنى ئاچقىن! — دەپتۇ، پىرئەن كۆزىنى ئېچىپ قارىسا، ئالدىدا بىر ساھىبجامال مەلىكە تۇرۇپتۇ. مەلىكە:

— ئەي يىگىت، نەدىن

كەلدىڭ؟ بۇ چارباغدا نېمە قىلىسەن؟ — دەپتۇ. پىرئەن:

— مەن ئىران شاھى خۇسرەۋنىڭ ۋەزىرى كەيسۇ سالار-نىڭ ئوغلى، رۇستەمنىڭ نەۋرىسى پىرئەن بولىمەن. يەتتە يىل بولدى، كۇسەن شاھىنىڭ مەلىكىسى مەنشىرە بانۇنى چۈشۈمدە كۆرۈپ ئاشىق بولغانىدىم، مەلىكىنىڭ پىراقىدا يۈرىكىم كاۋاپ ئىدى، بۈگۈنمۇ سىزنىڭ پىراقىڭىزدا يىغلاپ ئۇخلاپ قالغان-دىم، ھازىر قارىسام، چۈشۈمدە سىزنىڭ ئالدىڭىزدا تۇرۇپتى-مەن، مۇبارەك جامالىڭىزنى كۆردۈم، ئاللانىڭ رەھمى كېلىپ مېنى بۇ جايغا كەلتۈرۈپ قويغان ئوخشايدۇ، — دەپتۇ. مەلى-كە مەنشىرە بانۇ:

— ئۇنداق بولسا، يەتتە يىلدىن بېرى چۈشۈڭدە ئاشىق بولغان، پىراقىمدا يىغلىغان مېھرىبانىڭ مەن بولۇرمەن. ئەي پىرئەن، ئالمىدىن چۈشكىن، مېنىڭ ئالەمدە يېگانە باغلىرىم-نى تاماشا قىلىپ، پىراق ئوتىدا ئۆرتەنگەن يۈرەك - باغرىڭنى تەسكىن تاپتۇرغايسەن، — دەپتۇ.

مەلىكە مەنشىرە بانۇ پىرئەننىڭ بويۇنلىرىغا گىرە سېلىپ راۋاق ئۈستىگە ئېلىپ چىقىپتۇ، ھەر كۈنى تۈرلۈك تائاملار بىلەن مېھمان قىپتۇ. پىرئەن بىلەن مەلىكە ئارمانلىرىغا يې-تىپتۇ. نەغمىچىلەر، ھاپىزلار ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئاپتۇ. پىر-ئەن بىلەن مەلىكە ئىرمالىشىپ - چىرمالىشىپ، كېچە بول-غاننى بىلمەي باغلارنى تاماشا قىلىشىپتۇ. پىرئەن بىلەن مە-لىكە مەنشىرە بانۇنىڭ ئەيش - ئىشرەتلىرى قىرىق كۈنگە ئۇلىشىپتۇ. پىرئەن مەلىكىگە:

— ئەي جېنىمنىڭ جانانىسى، يۈرىكىمنىڭ پارىسى، بۇ يەرگە كەلگەنلىكىمنى ئاتا - ئانام ئۇقمايدۇ. ئاتا - ئانام مې-نىڭ دەردى پىراقىمدا يىغلاپ يۈرەك - باغرى پارە - پارە بولغان-دۇ. ئەتە قايتىپ كېتىپ يەنە كەلسەم. قىرىق يىل تۇرساممۇ،

مۇبارەك جامالىڭىزغا ئەسلا قانمىغايمەن، شۇنداقتىمۇ ئاتا ـ ئانامنى بۇ ئىشتىن خەۋەردار قىلمىسام بولماس، — دەپتۇ.

مەلىكە مەنشىرە بانۇ خاس كېنىزەكلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ:

— پىرئەن ئەتە كېتىمەن، دەيدۇ، پىرئەندىن بىردەم ئايرىلسام، چىدىيالمىغۇدەكمەن، شۇڭا پىرئەننى تۇتۇپ قېلىشنىڭ بىر چارىسىنى قىلايلى، — دەپتۇ. كېنىزەكلەر مەسلىھەتلىشىپ، مەلىكىگە:

— ئەي مەلىكە جاھان، بۈگۈن پىرئەننى مېھمان قىلىپ، يېگەن كاۋاپ، ئىچكەن شارابلىرىغا دورا بىھوش قوشۇپ بېرەيلى، پىرئەن بىھوش بولۇپ يىقىلغاندا، ئۇنى بۈگۈن كېچىدىلا كۆسەنگە ئەكېتەيلى، باغدىكى راۋاققا ئورۇنلاشتۇرايلى. شۇ چاغدا پىرئەن ھېچ يەرگە بېرىشقا ئامالسىز قالار، — دەپتۇ.

بۇ سۆز مەلىكە مەنشىرە بانۇغا يېقىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پىرئەننىڭ يېگەن كاۋاپ، ئىچكەن شارابلىرىغا دورا بىھوش قوشۇپتۇ. پىرئەن كاۋاپنى يەپ، شارابنى ئىچىپ بىرپەستە بىھوش بولۇپ يىقىلىپتۇ. مەلىكە مەنشىرە بانۇ ۋە ئۇنىڭ كېنىزەكلىرى پىرئەننى ھارۋىغا سېلىپ كۆسەن شەھىرىگە ئېلىپ كەپتۇ، پىرئەننى راۋاققا ئورۇنلاشتۇرۇپ، راۋاققا چىقىدىغان شوتىلارنى كېسىپ تاشلاپتۇ. پىرئەن بىر چۈشكۈرۈپ ھوشىغا كېلىپ قارىسا، بىر راۋاق ئۈستىدە مەلىكە مەنشىرە بانۇنىڭ يېنىدا ياتقۇدەك، ئورنىدىن تۇرۇپ قارىسا، ئالدىدا شۇنداق كاتتا بىر شەھەر تۇرغۇدەك. بۇ شەھەرنىڭ ئاۋاتلىقىغا پىرئەننىڭ ئەقلى لال بولۇپ، مەلىكىدىن بۇ جاينى سورىغىنىكەن، مەلىكە جاۋاب بېرىپ مۇنداق دەپتۇ:

— سىز كەتسىڭىز چىدىمايمەن، دەپ كۆسەن شەھىرىگە ئەكېلىپ ئۆز راۋىقىمغا ئاچىقىۋالدىم. مەندىن رۇخسەتسىز ھېچ-

قانداق ئادەم بۇ راۋاقتا قەدەم باسمايدۇ. راۋاق ئۈستىدە ئەيش ـ ئىشرەت بىلەن كۈنىمىز ئۆتسۇن.

ئۇلارنىڭ كۈنى كۈندۈزى راۋاق ئۈستىدە ئۇخلاپ، كېچە-سى ئەيش ـ ئىشرەت بىلەن ئۆتۈپتۇ.

ئەمدى سۆزنى كەركىن مىلاتتىن ئاڭلايلى:

كەركىن مىلات بىر ئاتنى يېتىلەپ، بىر ئاتنى مىنىپ، سەرسانلىقتا ئۈچ كېچە ـ كۈندۈز ئۇخلىماي، يېمەك ـ ئىچ-مەكنى ئات ئۈستىدە يەپ سەنبىزارى ھەرەمگە يېتىپ كەپتۇ. پىرئەنىنىڭ لەشكەرلىرى بىرنەچچە كۈن پىرئەنىدىن دېرەك ئالالماي، ئەھۋالنى بىلىش ئۈچۈن كەركىن مىلاتنىڭ قېشىغا كېلىپ:

— پىرئەن قەيەردە؟ بىز پىرئەن بىلەن كۆرۈشمىز، — دەپتۇ. كەركىن مىلات:

— بىز ئىككىمىز ئوۋغا چىققانىدۇق، ئالدىمىزدىن ئىك-كى توشقان چىقتى، مەن بىر توشقانغا قارچىغا سالدىم، پىر-ئەن يەنە بىر توشقانغا قارچىغا سېلىپ ئات چېپىپ كەتتى. مېنىڭ قارچىغام بىر توشقاننى ئالدى، توشقاننى بوغۇزلاپ، قارچىغىنى بىلىكىمگە قوندۇرۇپ پىرئەننى ئىزدەپ بارسام، پىرئەنىنىڭ ئېتىنىڭ ئېگىرى ئاتنىڭ قارنىدا تۇرۇپتۇ، پىرئەن يوق، بىرنەچچە كۈن ئىزدەپ تاپالماي قايتىپ كەلدىم، — دەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن پىرئەنىنىڭ لەشكەرلىرى:

— سەن پىرئەننى قەستلەپسەن! — دەپ كەركىن مىلات-نى باغلاپ خۇسرەۋنىڭ ھوزۇرىغا ئېلىپ مېڭىپتۇ.

پىرئەنىنىڭ ئاتىسى كەيسۇ سالار، ئانىسى كەرشەش بانۇ پىرئەننى سېغىنىپ كۆپ يىغلاپ يولغا چىقىپ قاراپ تۇرغا-نىكەن، يىراقتىن چاڭ ـ توزان كۆتۈرۈلۈپتۇ، پىرئەن باشلاپ كەتكەن ئون ئىككى مىڭ لەشكەر كۆرۈنۈپتۇ. لەشكەرلەر

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com